

EUROPEES PARLEMENT

2004

2009

Zittingsdocument

A6-0033/2009

28.1.2009

VERSLAG

over de rol van de NAVO in de veiligheidsstructuur van de EU
(2008/2197(INI))

Commissie buitenlandse zaken

Rapporteur: Ari Vatanen

INHOUD

	Blz.
ONTWERPRESOLUTIE VAN HET EUROPEES PARLEMENT	3
TOELICHTING	13
MINDERHEIDSSTANDPUNT	17
UITSLAG VAN DE EINDSTEMMING IN DE COMMISSIE	18

ONTWERPRESOLUTIE VAN HET EUROPEES PARLEMENT

over de rol van de NAVO in de veiligheidsstructuur van de EU (2008/2197(INI))

Het Europees Parlement,

- gezien de Gezamenlijke Verklaring van de EU-NAVO van 16 december 2002,
- gezien het Handvest van de Verenigde Naties,
- gezien het Noord-Atlantisch Verdrag, ondertekend op 4 april 1949 in Washington,
- gelet op Titel V van het Verdrag betreffende de Europese Unie,
- gezien het Verdrag van Lissabon, dat op 13 december 2007 is ondertekend en door de overgrote meerderheid van de EU-lidstaten is geratificeerd,
- gezien het omvattende kader voor de permanente betrekkingen EU-NAVO, dat op 17 maart 2003 is vastgesteld door de secretaris-generaal van de Raad/Hoge Vertegenwoordiger voor het Gemeenschappelijk Buitenlands- en Veiligheidsbeleid en de secretaris-generaal van de NAVO,
- gezien de Europese Veiligheidsstrategie (EVS) die op 12 december 2003 is vastgesteld door de Europese Raad,
- gezien de verklaring van de Top van de Noord-Atlantische Raad (NAR) van 3 april 2008 te Boekarest,
- gezien de verslagen over het Europees Veiligheids- en Defensiebeleid (EVDB) die zijn opgesteld door het Voorzitterschap van de Raad op 11 december 2007 en 16 juni 2008,
- onder verwijzing naar zijn resoluties van 14 april 2005 over de Europese veiligheidsstrategie¹, van 16 november 2006 over de tenuitvoerlegging van de Europese veiligheidsstrategie in de context van het EVDB², van 25 april 2007 over de transatlantische betrekkingen³, van 5 juni 2008 over de tenuitvoerlegging van de Europese veiligheidsstrategie en het EVDB⁴, en van 5 juni 2008 over de komende Top EU-VS⁵,
- gelet op artikel 45 van zijn Reglement,
- gezien het verslag van de Commissie buitenlandse zaken (A6-0033/2009),

A. overwegende dat de EU en de NAVO gegrondvest zijn op gemeenschappelijke waarden als vrijheid, democratie, mensenrechten en de rechtsstaat, en overwegende dat zij zich

---

¹ PB C 33 E van 9.2.2006, blz. 580.

² PB C 314 E van 21.12.2006, blz. 334.

³ PB C 74 E van 20.3.2008, blz. 670.

⁴ Aangenomen teksten, P6_TA(2008)0255.

⁵ Aangenomen teksten, P6_TA(2008)0256.

sinds hun oprichting hebben ingespannen om oorlogen op Europees grondgebied te voorkomen,

- B. overwegende dat volgens het Handvest van de Verenigde Naties de primaire verantwoordelijkheid voor internationale vrede en veiligheid bij de VN-Veiligheidsraad rust; overwegende dat het Handvest de rechtsgrondslag van de oprichting van NAVO vormt; overwegende dat de lidstaten van de NAVO door het Noord-Atlantisch Verdrag te ondertekenen hun vertrouwen in de doelen en beginselen van het Handvest hebben bekrachtigd en de verplichting op zich hebben genomen om in hun internationale betrekkingen af te zien van het dreigen met of gebruiken van geweld op een wijze die niet in overeenstemming is met de doelen van de Verenigde Naties,
- C. overwegende dat de EU-lidstaten het VN-systeem erkennen als het fundamentele kader voor internationale betrekkingen; overwegende dat zij gecommitteerd blijven aan de handhaving van de vrede en de versterking van de internationale veiligheid overeenkomstig de beginselen van het Handvest van de Verenigde Naties, de beginselen van de Slotakte van Helsinki en de doelstellingen van het Handvest van Parijs, alsmede aan de ontwikkeling en versterking van de democratie en de rechtsstaat en de eerbiediging van de mensenrechten en de fundamentele vrijheden; overwegende dat de EU-lidstaten prioriteit hebben gegeven aan de hervorming en versterking van de organisatie van de Verenigde Naties, zodat deze beter in staat zullen zijn om hun verantwoordelijkheden op zich te nemen en doelmatig op te treden bij het vinden van oplossingen voor de mondiale uitdagingen en het reageren op grote bedreigingen,
- D. overwegende dat de NAVO de kern van de Europese veiligheid vormt en dat de Europese Unie over voldoende capaciteit beschikt om haar operaties op dit gebied te steunen, met als gevolg dat de verbetering van de militaire capaciteit van Europa en het intensiveren van de samenwerking aan beide organisaties ten goede zal komen,
- E. overwegende dat de NAVO een intergouvernementele organisatie is van democratische landen, waarin burgers besluiten nemen en militairen deze uitvoeren,
- F. overwegende dat 94 procent van de EU-bevolking NAVO-burgers zijn, 21 van de 27 EU-lidstaten NAVO-landen zijn, 21 van de 26 NAVO-landen EU-lidstaten zijn, en Turkije, van oudsher lid van de NAVO, kandidaat voor toetreding tot de EU is,
- G. overwegende dat de Europese Raad in 2007 en 2008 belangrijke besluiten heeft genomen op het gebied van het EVDB om de operationele capaciteit van de EU te versterken; overwegende dat de inwerkingtreding van het Verdrag van Lissabon, waar reikhalzend naar wordt uitgekeken, belangrijke vernieuwingen in het EVDB met zich zal brengen en de Europese samenwerking op dat gebied samenhangender en doelmatiger zal maken,
- H. overwegende dat de EU en de NAVO hun samenwerking moeten verbeteren, optimaal gebruik moeten maken van de sterke punten van beide organisaties, moeten komen tot doeltreffende samenwerking en een einde moeten maken aan het institutioneel gekibbel,
- I. overwegende dat de NAVO thans weliswaar het discussieplatform en de aangewezen organisatie voor gezamenlijke militaire operaties is waarbij Europese en Amerikaanse bondgenoten zijn betrokken, doch de primaire verantwoordelijkheid voor vrede en

veiligheid bij de Verenigde Naties ligt,

- J. overwegende dat de troepen en uitrusting die worden ingezet bij missies in het kader van het EVDB min of meer dezelfde zijn als die bij NAVO-operaties,
- K. overwegende dat de NAVO als zodanig niet bij EVDB-operaties is betrokken; overwegende dat de EU bij de uitvoering van een dergelijke operatie zal bepalen of zij al dan niet gebruik zal maken van NAVO-materieel en -capaciteit, via de zogenoemde "Berlijn-plus-regelingen",
- L. overwegende dat de samenwerking tussen de EU en de NAVO in het kader van de "Berlijn-plus-regeling" tot dusverre niet naar tevredenheid heeft gefunctioneerd, vanwege onopgeloste problemen die verband houden met het feit dat enkele landen wel lid zijn van de NAVO, maar niet van de EU,
- M. overwegende dat de NAVO en de EU buiten de "Berlijn-plus-regelingen" moeten zorgen voor efficiënt crisisbeheer en beter dienen samen te werken om te bepalen hoe het best op crises, zoals in Afghanistan en Kosovo, kan worden gereageerd,
- N. overwegende dat de EU-NAVO-betrekkingen door beide organisaties verder moeten worden verbeterd, door enerzijds (EU) Europese niet-EU NAVO-bondgenoten meer te betrekken bij het EVDB en door anderzijds (NAVO) niet-NAVO EU-lidstaten meer te betrekken bij EU-NAVO-besprekingen; overwegende dat de EU-VS-betrekkingen moeten worden versterkt,
- O. overwegende dat de uitbreidingsprocessen van de NAVO en de EU, ook al verschillen ze van elkaar, ten goede moeten komen aan beide organisaties en onderling moeten worden gecoördineerd om te zorgen voor stabiliteit en welvaart op het Europese continent,
- P. overwegende dat steun voor nationale pogingen om militaire capaciteit voor crisisbeheer te ontwikkelen en in te zetten, op een wijze waar beide organisaties baat bij hebben, een belangrijk element van de relatie EU-NAVO is, wat op zijn beurt de primaire taak van de bescherming van de territoriale defensie- en veiligheidsbelangen van de aangesloten landen weer versterkt,
- Q. overwegende dat de synergie tussen de EU en de NAVO op bepaalde terreinen van militaire capaciteiten zou kunnen worden verbeterd door middel van gezamenlijke proefprojecten,
- R. overwegende dat de collectieve defensie van Europa is gebaseerd op een combinatie van conventionele en nucleaire wapens die veel grondiger hadden moeten worden aangepast aan de veranderende veiligheidssituatie,
- S. overwegende dat zowel de EU als de NAVO momenteel hun respectieve veiligheidsstrategieën, te weten de Europese Veiligheidsstrategie en de Verklaring over de veiligheid van het Bondgenootschap (Declaration on Alliance Security)) aan het heroverwegen zijn,
- T. overwegende dat het Verdrag van Lissabon bepaalt dat civiele en militaire capaciteit van

alle lidstaten in het kader van het EVDB mogen worden ingezet, voorziet in een permanente gestructureerde samenwerking op defensiegebied tussen pioniergroepen van staten, staten ertoe verplicht om hun militaire capaciteit gestaag te verbeteren, de rol van het Europees Defensieagentschap uitbreidt, staten ertoe verplicht andere staten te helpen, wanneer deze worden aangevallen (onverminderd de neutraliteit van bepaalde lidstaten of het NAVO-lidmaatschap van andere), de EU-doelstellingen (de Petersberg-taken) opwaardeert om daarin ook de bestrijding van terrorisme op te nemen, en, tot slot, aandringt op wederzijdse solidariteit in geval van een terroristische aanslag of een natuurramp,

Strategisch overzicht

1. benadrukt dat vredesopbouw binnen en buiten haar grenzen de *raison d'être* van de Europese Unie is, door zich te committeren aan een doelmatig multilateralisme en aan de letter en geest van het Handvest van de Verenigde Naties; merkt op dat met een effectieve veiligheidsstrategie de democratie en de bescherming van de grondrechten worden ondersteund, terwijl een inefficiënte veiligheidsstrategie daarentegen tot onnodig menselijk leed leidt; is van oordeel dat het vermogen van de EU om vrede op te bouwen afhankelijk is van de ontwikkeling van de juiste veiligheidsstrategie of het juiste veiligheidsbeleid, met inbegrip van de capaciteit om zelfstandig actie te ondernemen en een doeltreffende en complementaire relatie met de NAVO;
2. dringt er derhalve bij de EU op aan missies te blijven inzetten en er tegelijkertijd voor te zorgen dat het Europees Veiligheids- en Defensiebeleid meer en duurzame resultaten oplevert teneinde conflicten te voorkomen, stabiliteit te bevorderen en hulp te bieden daar waar het nodig is, op basis van een consensus tussen de EU-lidstaten of in het kader van gestructureerde samenwerking; is voorts van mening dat de EU en de NAVO een integrale visie op crisisbeheer moeten ontwikkelen;
3. erkent dat de diversiteit van de belangen die inherent is aan een Unie van 27 of meer lidstaten - in andere woorden de mozaïekachtige samenstelling van de EU - de Unie haar unieke karakter geeft en haar in staat stelt om in verschillende delen van de wereld te bemiddelen en hulp te bieden; verlangt dat de bestaande militaire EU-instrumenten voor crisisbeheer verder worden ontwikkeld en hoopt dat de bestaande militaire capaciteit van de EU-lidstaten meer geïntegreerd, kosteneffectiever en in militair opzicht efficiënter zal worden, aangezien de Unie pas dan in de gelegenheid zal zijn om haar unieke vermogens op het gebied van conflictpreventie en conflictoplossing aan te wenden en haar brede scala aan civiele crisisbeheersingsinstrumenten aan te vullen;
4. pleit krachtig voor meer solidariteit tussen de EU-lidstaten bij de ontwikkeling van gemeenschappelijke veiligheids- en defensiestrategieën;
5. is ervan overtuigd dat een sterk en vitaal Euro-Atlantisch partnerschap nog steeds de beste waarborg is voor veiligheid en stabiliteit in Europa en de eerbiediging van de beginselen van democratie, mensenrechten, de rechtsstaat en goed bestuur;
6. is ervan overtuigd dat democratische vrijheden en de rechtsstaat het antwoord zijn op de aspiraties van volkeren op de gehele wereld; is van mening dat geen land of natie zou mogen worden uitgesloten van dit perspectief, omdat ieder mens het recht heeft in een

democratie en rechtsstaat te leven;

7. is ingenomen met de actualisering van de EVS als onderdeel van het engagement van de Europese Unie om de Europese veiligheidsbelangen te definiëren en te beschermen en het multilateralisme effectief te versterken, zodat de EU de beschikking krijgt over een strategie om de dreigingen van de 21e eeuw het hoofd te bieden; merkt op dat deze strategie alleen volledig kan worden geïmplementeerd door een echte, alomvattende en democratische consensus tussen de Europese Unie en de NAVO, gebaseerd op een consensus over gemeenschappelijke veiligheid tussen de EU en de Verenigde Staten, waarin de gemeenschappelijke waarden en doelen van deze twee democratieën worden weerspiegeld, namelijk het primaat van de mensenrechten en het internationaal recht;
8. benadrukt dat dit nog belangrijker is geworden in het licht van de recente gebeurtenissen in de Kaukasus, de nieuwe ontwikkelingen in de benadering van de NAVO in Europa, de machtswisseling in de VS en de start van de werkzaamheden over de herziening van het strategisch concept van de NAVO;
9. dringt erop aan dat bij de gelijktijdige herziening van de strategieën van de EU en de NAVO niet alleen moet worden gestreefd naar complementariteit, maar ook naar convergentie, waarbij beide organisaties op passende wijze rekening houden met het potentieel van de ander;
10. is van mening dat zowel de NAVO als de EU zich als gemeenschappelijke doelstelling voor de lange termijn zouden moeten committeren aan het tot stand brengen van een veiligere wereld, naar de letter en de geest van het Handvest van de Verenigde Naties, voor de bewoners van hun eigen lidstaten en in het algemeen, en dat zij ook actief moeten optreden tegen grootschalige wredeheden en regionale conflicten die nog steeds veel menselijk leed veroorzaken, en deze moeten voorkomen;
11. dringt erop aan dat alle democratieën zich gezamenlijk inspannen om stabiliteit en vrede tot stand te brengen onder het gezag van de Verenigde Naties; betreurt ten eerste dat de doctrine van de niet-gebonden landen, die is voortgekomen uit de Koude Oorlog, de geallieerde democratieën ondermijnt ten gunste van ondemocratische en nog niet werkelijk democratische mogendheden; betreurt dat sommige lidstaten zich met een beroep op de doctrine van de niet-gebonden landen hebben onttrokken aan hun verantwoordelijkheid om bij te dragen aan de bescherming van de waarden en vrijheden van de democratische wereld;
12. erkent dat veiligheid en ontwikkeling wederzijds van elkaar afhankelijk zijn en dat er geen duidelijke volgorde van gebeurtenissen is vastgesteld om in conflictgebieden duurzame ontwikkeling tot stand te brengen; wijst er echter op dat in de praktijk alle instrumenten tegelijk worden ingezet; verzoekt de Commissie dan ook nader onderzoek te doen naar het belang van het bepalen van de juiste volgorde van militaire en civiele interventies in conflictgebieden en haar bevindingen in het veiligheids- en ontwikkelingsbeleid van de EU te integreren;

De relatie tussen de NAVO en de veiligheidsstructuur van de EU

13. erkent de fundamentele rol van de NAVO, zowel in het verleden als heden, in de

veiligheidsstructuur van Europa; merkt op dat het bondgenootschap voor de meerderheid van de EU-lidstaten, die van de NAVO zijn, het fundament van hun collectieve defensie is en dat de veiligheid van Europa als geheel, ongeacht de individuele standpunten die de Europese staten innemen, baat blijft hebben bij de instandhouding van het trans-Atlantische bondgenootschap; is derhalve van mening dat de toekomstige collectieve defensie van de EU zo veel mogelijk in samenwerking met de NAVO moet worden georganiseerd; is dan ook van oordeel dat de Verenigde Staten en de EU hun bilaterale relatie moeten intensiveren en uitbreiden naar kwesties die betrekking hebben op vrede en veiligheid;

14. merkt op dat de bedreigingen van de veiligheid in de moderne wereld steeds meer worden gekenmerkt door verschijnselen als internationaal terrorisme, proliferatie van massavernietigingswapens, mislukte staten, slepende conflicten, georganiseerde misdaad, cyberdreigingen, milieuvervuiling en de daarmee gepaard gaande veiligheidsrisico's, natuur- en andere rampen, en dat met het oog hierop niet alleen een nog sterker partnerschap noodzakelijk is, maar ook een versterking van de kritische capaciteiten van de EU en de NAVO, alsook een betere coördinatie van planning, technologie, uitrusting en opleiding;
15. benadrukt het toenemende belang van het EVDB dat ertoe zal bijdragen dat de EU 21e-eeuwse veiligheidsdreigingen beter het hoofd zal kunnen bieden, met name met gezamenlijke civiel-militaire operaties en crisisbeheersingsmaatregelen variërend van crisispreventieacties op basis van inlichtingenwerk tot hervorming van de veiligheidssector, hervorming van het politie, justitie en militaire optreden;
16. is van mening dat de EU en de NAVO elkaar zouden kunnen versterken door onderlinge wedijver te voorkomen en een sterkere samenwerking te ontwikkelen bij crisisbeheersingsoperaties op basis van een praktische taakverdeling; is van oordeel dat beslissingen over de vraag welke organisatie troepen dient in te zetten, moeten zijn gebaseerd op de politieke wil van beide organisaties, operationele behoeften en hun politieke acceptatie ter plekke, alsmede op hun vermogen om voor vrede en stabiliteit te zorgen; merkt op dat samenwerking bij de uitwerking van de nieuwe EVS en het nieuwe strategische concept voor de NAVO van cruciaal belang is om die doelstelling te bereiken;
17. is van oordeel dat de EU haar eigen veiligheids- en defensiecapaciteiten moet ontwikkelen om een betere lastenverdeling tussen de EU en de niet-Europese bondgenoten evenals een adequate respons op veiligheidsproblemen en dreigingen die alleen de lidstaten van de EU aangaan, mogelijk te maken;
18. roept de EU op de instrumenten van haar veiligheidsstrategie op een zodanige wijze te ontwikkelen, dat zij zowel diplomatieke crisispreventie en economische en ontwikkelingshulp voor civiele capaciteiten op het gebied van stabilisatie en wederopbouw als militaire middelen omvatten; is voorts van oordeel dat strategisch gebruik dient te worden gemaakt van de "soft power"-instrumenten' in het EU-nabuurschapsbeleid;
19. merkt op dat de Berlijn-plus regelingen, die de EU in staat stellen een beroep te doen op NAVO-middelen en -capaciteiten, verbeterd moeten worden om beide organisaties in de gelegenheid te stellen in te grijpen en effectief op te treden in crisissituaties die vragen om

een brede (multi-task) civiel-militaire respons; acht het derhalve noodzakelijk om de relatie tussen de EU en de NAVO verder te ontwikkelen door permanente samenwerkingsstructuren te creëren, met inachtneming van het onafhankelijke en autonome karakter van beide organisaties en zonder lidstaten van de NAVO of van de EU van deelneming, indien zij zulks wensen, uit te sluiten;

20. verzoekt Turkije samenwerking tussen de EU en de NAVO niet langer in de weg te staan;
21. verzoekt de EU om bij de opstelling van een witboek over Europese veiligheid en defensie ook de coherentie van Europa's externe operaties te evalueren, met name wat betreft de samenwerking met andere internationale partners in crisisgebieden;

Samenwerking tussen de NAVO en de EU op het gebied van veiligheid en defensie

22. is zeer ingenomen met het Franse initiatief voor een formele terugkeer naar de militaire structuren van de NAVO, en met de inspanningen van het Franse voorzitterschap binnen de EU-Raad om de EU en de NAVO ingevolge de nieuwe veiligheidsuitdagingen verder samen te brengen; is verheugd over de inspanningen van het Franse voorzitterschap met het oog op de goedkeuring van concrete initiatieven voor het 'poolen' van Europese defensiecapaciteiten; is bovendien verheugd over de positieve houding van de Verenigde Staten ten opzichte van de consolidering van de defensiecapaciteiten van de EU;
23. dringt er bij de lidstaten van beide organisaties op aan flexibeler, doelgerichter en pragmatischer te zijn bij de tenuitvoerlegging van het EU-NAVO-partnerschap; steunt derhalve het voorstel van de Franse regering om een systematisch contact op te bouwen tussen de secretarissen-generaal van de NAVO en de Raad van de EU, met name om verwarring te voorkomen wanneer de NAVO en de EU op verschillende missies in hetzelfde gebied en met hetzelfde doel schouder-aan-schouder moeten opereren, zoals in Kosovo en Afghanistan;
24. benadrukt dat de EU, op grond van haar specifieke combinatie van beschikbare instrumenten – civiele operaties, sancties, humanitaire hulp, ontwikkelings- en handelsbeleid en politieke dialoog – een cruciale partner voor de NAVO is, als het gaat om strategieën die de NAVO in de gelegenheid stellen zich uit complexe conflictgebieden terug te trekken; roept de EU-lidstaten, die ook lid zijn van de NAVO, bijgevolg op hun inspanningen te verdubbelen om, vooruitlopend op de ratificatie van het Verdrag van Lissabon, een kader voor geïntegreerde samenwerking tussen de NAVO en de EU op te zetten;
25. beseft dat het van cruciaal belang is om tot een beter gezamenlijk gebruik van inlichtingen tussen de NAVO-bondgenoten en de EU-partners te komen;
26. merkt op dat de EU-burgers missies ter verzachting van het menselijk leed in conflictgebieden steunen; merkt op dat de burgers onvoldoende worden geïnformeerd over de EU- en NAVO-missies en het doel ervan; dringt er derhalve bij de EU en de NAVO op aan de burgers beter te informeren over hun missies en het belang van deze missies voor de totstandbrenging van veiligheid en stabiliteit in de hele wereld;
27. merkt op dat zowel de NAVO als de Europese Unie, om hun samenwerking te

consolideren, zich zouden moeten concentreren op versterking van hun basis-capaciteiten, verbetering van hun interoperabiliteit en coördinatie van hun doctrines, planningen, technologieën, uitrustingen en trainingsmethoden;

EU-hoofdkwartier

28. steunt de oprichting van een permanent EU-hoofdkwartier, onder auspiciën van de vice-voorzitter van de Commissie/Hoge Vertegenwoordiger, dat de opdracht heeft militaire EVDB-operaties te plannen en te leiden;
29. benadrukt dat de ervaring met EU-operaties heeft geleerd dat een permanente planning- en commandocapaciteit voor EU-operaties de doelmatigheid en de geloofwaardigheid van de EU-operaties zou verhogen; benadrukt dat dit probleem zou worden opgelost met het voorgestelde EU-hoofdkwartier; herinnert eraan dat, gezien de civiel-militaire focus van de EU, een dergelijke structuur geen overlapping zou betekenen van iets wat elders al bestaat; herinnert er voorts aan dat het NAVO-hoofdkwartier primair bedoeld is voor militaire planning, terwijl de EU expertise bezit op het gebied van planning en uitvoering van civiele, militaire en civiel-militaire operaties die geen andere mondiale speler momenteel op succesvolle wijze kan uitvoeren;
30. benadrukt dat het EU-hoofdkwartier een aanvulling zou vormen op de huidige NAVO-commandostructuur en de trans-Atlantische integriteit van de NAVO geenszins zou ondermijnen;
31. stelt voor dat elke bij de NAVO aangesloten EU-lidstaat, in overleg met de NAVO, de eenheden aanwijst die alleen voor EU-operaties kunnen worden ingezet, teneinde te voorkomen dat de inzet van die eenheden kan worden tegengehouden door NAVO-leden die geen EU-lidstaten zijn; is van oordeel dat overlappingen in het gebruik van deze eenheden dienen te worden vermeden;

Capaciteiten en militaire uitgaven

32. is van mening dat het voor de EU en de NAVO een wederzijdse uitdaging is om gebruik te maken van dezelfde nationale 'pool' van middelen met betrekking tot personeel en capaciteiten; dringt er bij de EU en de NAVO op aan ervoor te zorgen dat deze beperkte middelen optimaal worden besteed om de moeilijke uitdagingen van deze tijd het hoofd te bieden, waarbij overlapping van werkzaamheden moet worden voorkomen en coherentie moet worden bevorderd; is van mening dat strategisch luchtvervoer, een bijzonder voorbeeld van een relatief schaars en duur operationeel instrument, bij uitstek geschikt is voor samenwerking tussen de lidstaten van de EU en de NAVO; roept de lidstaten van de EU op om militaire capaciteiten te 'poolen', te delen en gezamenlijk te ontwikkelen teneinde verspilling te voorkomen, schaalvoordelen te bereiken en de technologische en industriële basis van de Europese defensie te versterken;
33. is van mening dat er niet alleen veel efficiënter gebruik gemaakt moet worden van militair materieel, maar dat er in het belang van de Europese veiligheid door de lidstaten ook meer geïnvesteerd moet worden in defensie; pleit voor een aanzienlijke verhoging van het aandeel van de gemeenschappelijke kosten bij elke militaire operatie van de NAVO en de EU; wijst op de aanzienlijke verschillen in omvang en effectiviteit tussen de defensie-

uitgaven van de Europese NAVO-leden, enerzijds, en van de VS, anderzijds; dringt er bij de EU op aan zich in te zetten voor een eerlijker mondiale lastenverdeling; verzoekt de VS daarnaast meer bereidwilligheid aan de dag te leggen om met de Europese bondgenoten over vredes- en veiligheidsvraagstukken te overleggen;

34. erkent dat het Europees Defensieagentschap, gesterkt door het Verdrag van Lissabon, potentieel een grote bijdrage kan leveren tot kosteneffectieve aanbestedingen en een grotere interoperabiliteit van wapensystemen;

Compatibiliteit tussen NAVO en EU-lidstaten

35. dringt erop aan dat alle EU-lidstaten zonder onderscheid aanwezig zijn bij de gezamenlijke EU-NAVO-bijeenkomsten; benadrukt dat eenheid van waarden en veiligheidsafspraken een essentiële factor is die een waarborg voor vrede, stabiliteit en welvaart in Europa is;
36. stelt voor NAVO-leden, die kandidaat-lidstaten van de EU zijn, nauwer bij het werk van het EVDB en het Europees Defensieagentschap te betrekken;
37. merkt op dat het van essentieel belang is dat het probleem van de compatibiliteit tussen niet-lidmaatschap van de EU en lidmaatschap van de NAVO, alsmede niet-lidmaatschap van de NAVO en lidmaatschap van de EU moet worden aangepakt en opgelost om het functioneren van de EU-NAVO-samenwerking niet te ondermijnen;
38. betreurt met name dat de kwestie Cyprus een grote belemmering blijft vormen voor de ontwikkeling van de EU-NAVO-samenwerking;
39. spoort Cyprus als lidstaat van de EU aan om zijn politieke standpunt inzake zijn lidmaatschap van het Partnerschap voor de Vrede te heroverwegen en roept de NAVO-lidstaten op geen veto uit te spreken tegen de toetreding van EU-lidstaten tot de NAVO;
40. is ingenomen met het feit dat de bondgenoten op de NAVO-top in Boekarest de bijdrage van een sterker en capabeler Europa hebben erkend en dat het bondgenootschap voor een toekomstige uitbreiding open blijft staan; merkt op dat het beleid van een Europees perspectief en daarmee van een oostelijk partnerschapsproject voor de Europees Nabuurschapsbeleid-landen, met het oog op hun ontwikkeling naar een democratie en rechtsstaat, uiterst belangrijk is;
41. is van mening dat bij toekomstige uitbreidingen van de NAVO elk geval op zichzelf moet worden beoordeeld; is in het belang van de Europese veiligheid gekant tegen de uitbreiding van die organisatie met een land waar de bevolking niet achter het lidmaatschap staat of waar er sprake is van onopgeloste territoriale geschillen met buurlanden;
42. merkt op dat de toetreding tot de NAVO en de toetreding tot de EU voor vele buurlanden van de Unie realistische en met elkaar verenigbare doelstellingen zijn, zij het alleen op lange termijn;
43. is van mening dat, als Rusland een echt democratisch land zou worden, de samenwerking

tussen dat land en de EU ongekende dimensies zou kunnen bereiken; nodigt Rusland derhalve uit zich verder te ontwikkelen tot een werkelijke democratie en een werkelijke rechtsstaat, en een einde te maken aan alle praktijken waarbij geweld wordt gebruikt om politieke doelen te verwezenlijken; merkt op dat de bilaterale veiligheidsafspraken die recentelijk door Rusland zijn voorgesteld, niet alleen de integriteit van de veiligheidsstructuur van de EU ernstig zou verzwakken, maar ook een wig zou drijven in de relatie tussen de EU en de VS;

44. ziet uit naar de mogelijkheden die de aanstaande Top ter gelegenheid van het 60-jarig bestaan van de NAVO te Straatsburg en Kehl biedt om het bondgenootschap te vernieuwen en zijn betrekkingen met de Europese Unie te versterken;

o

o o

45. verzoekt zijn Voorzitter deze resolutie te doen toekomen aan de Raad en de Commissie, de parlementen van de NAVO-landen en de EU-lidstaten, de Parlementaire Vergadering van de NAVO alsook aan de secretarissen-generaal van de Verenigde Naties, de NAVO, de OVSE en de Raad van Europa.

TOELICHTING

"...Onverschilligheid...is in het belang van de agressor - nooit van zijn slachtoffer, wiens pijn wordt verhevigd wanneer hij of zij zich vergeten voelt. De politieke gevangene in zijn cel, de hongerige kinderen, de dakloze vluchtelingen - niets doen aan hun benarde situatie hun eenzaamheid niet verlichten door hun een sprankje hoop te bieden is hen verbannen uit het geheugen van de mensheid En door hun menselijkheid te ontkennen verraden we onze eigen menselijkheid."

Elie Wiesel, overlevende van de Holocaust

De dag voordat de nazi's Sudetenland 70 jaar geleden bezetten kwam premier Chamberlain terug naar het Verenigd Koninkrijk nadat hij met Hitler had gesproken en had ingestemd met het Verdrag van München: 'Ik geloof dat er vrede zal zijn in onze tijd'. Wensdenken kan soms dodelijk zijn.

Wanneer we nadenken over cruciale kwesties over onze veiligheid, en met name wanneer we er richtsnoeren voor opstellen moeten we visionair zijn en voldoende onafhankelijk om te breken met gevestigde belangen.

Aan de vooravond van de eenentwintigste eeuw liggen er veel veiligheidsdreigingen op de loer, oude en nieuwe, die de levens van veel mensen bedreigen en veel menselijk leed veroorzaken. De Europese Unie heeft een uniek potentieel én de plicht om een bijdrage te leveren aan de stabiliteit in de wereld. In het laatste decennium heeft de EU, via de ontwikkeling van het EVDB, een substantieel arsenaal van civiele en militaire instrumenten aangelegd om deze doelstelling te verwezenlijken en is nu begonnen met missies uit te voeren in vele verschillende delen van de wereld.

Terwijl de EU heeft aangetoond een mondiale speler te zijn door de ontwikkeling van de EVDB-missies, hadden deze overwegend een civiel karakter, voornamelijk gericht op conflictpreventie en post-conflictbeheer. Dat is de reden waarom EU-NAVO-synergie en -samenwerking van essentieel belang zijn om de gemeenschappelijke doelstelling van het bevorderen van vrede en stabiliteit in de wereld te verwezenlijken. Er zij op gewezen dat omdat 94 procent van de EU-bevolking lid is van de NAVO en een meerderheid van de EU-lidstaten lid is van de NAVO, het NAVO-bondgenootschap het belangrijkste kader voor collectieve defensie in Europa blijft.

Er is dus noodzakelijkerwijs veel ruimte voor complementariteit in de relatie tussen de EU en de NAVO. Er zijn echter vaak technische en politieke obstakels die deze complementariteit belemmeren. Doel van dit verslag is prospectieve oplossingen aan te dragen voor een hernieuwde EU-NAVO-relatie waarmee de huidige veiligheidsproblemen effectief zouden kunnen worden opgelost.

Het eerste probleem dat moet worden aangepakt is de beperkingen van de EU bij het opzetten van missies voor crisisbeheer. Momenteel heeft de EU geen permanent plannings- en commandostructuur. Er zijn drie opties voor de EU om een hoofdkwartier voor deze missies

te kiezen. De eerste is een keuze te maken uit de vijf nationale hoofdkwartieren die ter beschikking zijn gesteld aan de EU, wat aanzienlijke vertraging en verlies aan efficiëntie impliceert in het vermogen van de EU om te reageren op een noodsituatie. De tweede optie is gebruik te maken van SHAPE overeenkomstig de Berlijn-plus-regelingen, wat EU-NAVO-onderhandelingen impliceert en de organisatie van een ad hoc commandostructuur (in het geval van operatie-Althea duurden de EU-NAVO-onderhandelingen meer dan 8 maanden). Deze optie maakt een snelle reactie dus onmogelijk. De derde optie ten slotte is gebruik te maken van het EU Operationeel Centrum in Brussel maar alleen op de voorwaarde dat de twee overige niet beschikbaar zijn voor de operatie. Het EU Operationeel Centrum is niet een permanente structuur. Het kan binnen 5 dagen worden geactiveerd en binnen 20 dagen op volle capaciteit functioneren voor operaties tot 2000 militairen. Het probleem is dat het activeringsproces van het EU Operationeel Centrum in gang wordt gezet door de Militaire Staf van de Europese Unie die daardoor niet beschikbaar is voor belangrijke stafwerkzaamheden zoals crisisrespons, strategische planning, militair-strategische noodplanning enz. Deze tekortkomingen beïnvloeden en beperken de effectiviteit en de geloofwaardigheid van EU-operaties aanzienlijk.

Om iets te doen aan de tekortkomingen van de verschillende opties die de EU tot haar beschikking heeft om te reageren op een crisissituatie in termen van operationeel bevel wordt in dit verslag voorgesteld een EU-hoofdkwartier op te richten. Om de effectiviteit en de coördinatie te optimaliseren zou dit hoofdkwartier gesitueerd moeten zijn in Brussel, onder het gezag van de secretaris-generaal van de Raad/Hoge Vertegenwoordiger voor het Gemeenschappelijk Buitenlands- en Veiligheidsbeleid. Hierdoor kunnen militaire implicaties van politieke opties en besluiten op effectieve wijze voor politieke leiders worden vertaald en aan hen worden gecommuniceerd. Maar benadrukt moet worden dat terwijl het NAVO-hoofdkwartier zich hoofdzakelijk bezighoudt met militaire planning, de focus van de EU voornamelijk ligt op civiele en civiel-militaire operaties. De EU is de enige wereldspeler die in staat is operaties op dit gebied op succesvolle wijze uit te voeren.

In de tweede plaats ondermijnt het inefficiënte gebruik van militaire capaciteiten het functioneren van zowel de EVDB-operaties als de NAVO. De 27 lidstaten besteden gezamenlijk 200 miljard euro maar ondanks deze militaire middelen, hebben de Europeanen onvoldoende militairen met de nodige vaardigheden. De lidstaten hebben ca. 2 miljoen manschappen onder de wapenen, maar de EU kan wereldwijd amper 60.000 manschappen op de been brengen en inzetten. Het is daarom van essentieel belang en een *conditio sine qua non* dat de lidstaten omwille van een effectieve EU-NAVO-samenwerking beter gebruik maken van hun militaire middelen. Het is ook een triest feit dat Europese NAVO-leden niet een eerlijk deel van de lasten dragen, noch in termen van uitgaven noch in termen van menselijk potentieel. Het verslag dringt erop aan hier verandering in aan te brengen: de VS zou niet de betalende partner van het bondgenootschap moeten zijn.

In de derde plaats zijn bepaalde discussies tussen NAVO en EU-lidstaten, zoals over de deelname van Cyprus aan EU-NAVO-bijeenkomsten en de samenwerking van Turkije aan EU-NAVO-operaties, ernstige obstakels geweest voor een effectieve samenwerking tussen het bondgenootschap en de EU. De compatibiliteit tussen de twee organisaties zou erbij gebaat zijn als alle EU-lidstaten zich er voor zouden uitspreken dat alle EU-lidstaten aanwezig moeten zijn bij de gezamenlijke EU-NAVO-bijeenkomsten. Even belangrijk is dat aan NAVO-leden die kandidaat-lidstaten van de EU zijn ten minste de status van geassocieerde

leden van het Europees Defensieagentschap moet worden verleend. Zij moeten ook steviger worden ingebed in EVDB-structuren. Alleen door de spanningen tussen NAVO-leden en EU-lidstaten weg te nemen zal er een effectieve samenwerking tussen de EU en de NAVO tot stand kunnen worden gebracht.

Ten slotte is het onmogelijk de rol van Rusland te negeren wanneer we nadenken over de toekomst van de betrekkingen tussen de EU en NAVO. De recente crisis in Georgië heeft helaas aangetoond dat Rusland bereid is een agressief en destabiliserend buitenlands beleid te voeren. In het licht van deze gebeurtenissen en van Ruslands voorstel voor een nieuwe "veiligheidspact" zou de EU duidelijk moeten maken dat hoewel het zeer wenselijk is dat de dialoog met Rusland over de veiligheid van Europa gaande wordt gehouden, zij geen enkel plan zal accepteren dat omwille van unilaterale veiligheidsbelangen tracht de bestaande veiligheidsstructuur van Europa die gebaseerd is op de bescherming van de democratische vrijheden, te omzeilen of ter discussie te stellen.

Slotopmerking

Sommige ideeën in dit verslag kunnen wellicht niet in de nabije toekomst worden gerealiseerd maar we moeten proberen verder te kijken dan de volgende verkiezingen om te zien waar we naar toe gaan. We zouden onszelf een rad voor ogen draaien als we zouden geloven dat de mens de afgelopen duizend jaar ten goede is veranderd. De mens wil nog steeds macht uitoefenen over zijn buurman, zowel op individueel niveau als op collectief niveau, vaak met desastreuze gevolgen voor het algemeen welzijn. Alleen volwaardige democratieën kunnen trachten deze menselijke neiging aan banden te leggen en onze zelfzuchtige pogingen te kanaliseren ten behoeve van het algemeen welzijn. Zelfs de meest geslaagde democratieën zijn verre van ideale samenlevingen maar de enige remedie voor de tekortkomingen van onze democratieën is meer democratie!

De EU is in de geschiedenis van de mensheid een succes zonder weerga waarin mensen een 'buitenlander' proberen te zien als een ander uniek mens, als een partner in plaats van als een mededinger. Langzaam worden we een wereldwijd menselijk team, "une terre sans frontières". De EU moet opschieten omdat de wereld om ons heen sneller verandert dan wij politici erop kunnen reageren. Onze traagheid leidt tot onnodig menselijk leed maar we voelen de pijn pas als het ons persoonlijk raakt. We moeten gehoor geven aan de kreten in de verte en erop reageren. Het is onze morele plicht en op de lange termijn in ons eigen belang. Zouden wij niet willen dat iemand ons komt redden wanneer wij om hulp schreeuwen? We moeten verschrikkelijk eerlijk zijn en leren van onze pijnlijke geschiedenis. Dankzij haar mozaïekachtige karakter verdeelt de EU de wereld niet in tweeën zoals andere grootmachten en dit geeft de EU een unieke kans om vrede tot stand te brengen. Om deze missie te voltooien zijn de vaardigheden van een scheidsrechter en een arts van vitaal belang, maar zonder een militaire dimensie is de EU als een blaffend hond zonder tanden.

Als we de logica van de verlichting van menselijk leed volgen, zou de mensheid ooit een bindende gedragscode moeten hebben die wordt gehandhaafd door een wereldleger. We willen geen Rwanda's meer! Een soort getransformeerde troepenmacht van 'blauwhelmen', onder auspiciën van een volledig herziene VN. Dit zou de enige macht moeten zijn die de beschikking heeft over kernwapens. Aan het eind van de Tweede Wereldoorlog kon niemand voorzien hoever we nu in Europa gevorderd zouden zijn. Dat geldt ook voor de toekomst. We

moeten vertrouwen op ons eigen vermogen om obstakels te overwinnen, het grootste obstakel is onze kortzichtigheid. Het enige antwoord op wereldproblemen is een wereldregering maar een wereldleger zal er tijdens mijn mandaten nog niet worden opgericht...

We hebben nog een lange weg te gaan, en hij zit vol gaten en gaat vaak bergopwaarts, maar dat is van secundair belang; het enige dat telt is dat we in de goede richting gaan. We moeten uitstijgen boven onze dagelijkse politieke duels en inspiratie putten uit onze voorvaderen. Terwijl de oorlog in 1943 woedde deed Jean Monnet een radicale en voor die tijd onrealistische oproep tot Europese Eenheid. Hij had de oprechte overtuiging dat, zoals Lamartine ooit zei, "Utopia niets minder is dan een premature waarheid". Als wij leiders willen zijn, moeten we in die geest doorgaan.

MINDERHEIDSSTANDPUNT

pursuant to Rule 48(3) of the Rules of Procedure
GUE/NGL Group

Despite being uncritically in favour of a close cooperation between the European Union and an ever more aggressively behaving NATO, we especially condemn that the report is:

- advocating for increased NATO-EU cooperation by improving the Berlin plus arrangements which allow the EU to have recourse to NATO assets and capabilities, in order to allow the two organisations to intervene in crises with military means;
- advocating permanent structures of cooperation between the EU and NATO;
- calling for the EU's existing military capacities to be further developed and urging EU Member States for more investment in defence;
- welcoming to grant Georgia and Ukraine the NATO Membership Action Plan (as in the draft was written);
- supporting the establishment of a permanent EU Operational Headquarters;
- advocating the deliberate mixing and blurring civil and military capacities;
- stating that the strategic nuclear forces are and should remain the ultimate guarantor of military security;
- endorsing so called humanitarian interventions;

we demand:

- a civilian EU;
- the strict separation of NATO and the EU;
- the abolishment of nuclear weapons;
- military expenditure to be used instead for civilian purposes.
- abolish NATO!

Signed by:

Pflüger, Tobias
Meyer Pleite, Willy
Meijer, Erik
Flasarová, Věra
Triantaphylides, Kyriacos
Adamou, Adamos
Pafilis, Athanasios
Pedro Guerreiro

UITSLAG VAN DE EINDSTEMMING IN DE COMMISSIE

Datum goedkeuring	21.1.2009
Uitslag eindstemming	+: 37 -: 11 0: 17
Bij de eindstemming aanwezige leden	Elmar Brok, Colm Burke, Philip Claeys, Véronique De Keyser, Giorgos Dimitrakopoulos, Michael Gahler, Maciej Marian Giertych, Ana Maria Gomes, Alfred Gomolka, Klaus Hänsch, Richard Howitt, Anna Ibrisagic, Jelko Kacin, Ioannis Kasoulides, Maria Eleni Koppa, Helmut Kuhne, Joost Lagendijk, Vytautas Landsbergis, Johannes Lebech, Willy Meyer Pleite, Francisco José Millán Mon, Annemie Neyts-Uyttebroeck, Raimon Obiols i Germà, Vural Öger, Justas Vincas Paleckis, Ioan Mircea Paşcu, Alojz Peterle, Tobias Pflüger, João de Deus Pinheiro, Mirosław Mariusz Piotrowski, Hubert Pirker, Bernd Posselt, Raül Romeva i Rueda, Libor Rouček, Christian Rovsing, Flaviu Călin Rus, Katrin Saks, José Ignacio Salafranca Sánchez-Neyra, Jacek Saryusz-Wolski, Marek Siwiec, Hannes Swoboda, István Szent-Iványi, Inese Vaidere, Geoffrey Van Orden, Ari Vatanen, Andrzej Wielowieyski, Zbigniew Zaleski, Josef Zieleniec
Bij de eindstemming aanwezige vaste plaatsvervanger(s)	Andrew Duff, Árpád Duka-Zólyomi, Milan Horáček, Aurelio Juri, Gisela Kallenbach, Tunne Kelam, Yiannakis Matsis, Erik Meijer, Nickolay Mladenov, Doris Pack, Athanasios Pafilis, Adrian Severin, Jean Spautz, Csaba Sándor Tabajdi, Karl von Wogau
Bij de eindstemming aanwezige plaatsvervanger(s) (art. 178, lid 2)	Călin Cătălin Chiriță, Pierre Pribetich